

סיפור שלם

תיאור של דמות היסטורית מהווה אתגר עבור מעצב הבול, הנדרש לשלב פרטים רבים בבול קטן

בפני המעצב, הנדרש לספק במסגרת שטחו המצומצם של הבול תיאור מקיף ככל האפשר של הדמות ההיסטורית בה הוא עוסק, ניצבת משימה כמעט בלתי אפשרית. הצורך למקד את המסר מחייב את המעצב לבחון בקפדנות את חייו ופעילותו של האדם אותו הוא מתאר ולייצג אותו בבול.

מועדים לשמחה תשל"ו

בשנת 1975 החליט השירות הבולאי להקדיש את הסידרה השנתית של בולי מועדים לשמחה לשלושה ממנהיגי העם המוזכרים בספר שופטים: גדעון, דבורה ויפתח. עיצוב הבולים הופקד בידי דרור בן-דב, אשר הכין הצעות לשלושת הבולים.

מועדים לשמחה תשל"ו

- בכל אחד מן הבולים שילב המעצב שלושה ציורים:
1. בחלקו העליון של הבול שובצה דמותו של השופט.
 2. במרכז הבול שולב איור שהציג את פעילותו.
 3. בחלקו התחתון של הבול מוצג גורלו של האויב המובס.

גדעון - דמותו

גדעון נבחר על ידי מלאך אלוהים לשמש כשופט ולהושיע את עם ישראל בתקופה הקשה בה הותקפו על ידי המדיינים. גדעון סירב תחילה להיענות לקריאה, ורק לאחר מספר ניסיונות קיבל עליו את ההנהגה וכינס סביבו צבא רב.

וְרוּחַ יְהוָה לָבָשָׁה אֶת גִּדְעוֹן וַיִּתְקַע בַּשּׁוֹפָר... וּמְלָאכִים שָׁלַח בְּכָל מְנַשָּׁה וַיִּזְעַק גַּם הוּא אַחֲרָיו, וּמְלָאכִים שָׁלַח בְּאִשָּׁר וּבַזְבֻּלוֹן וּבַנַּפְתָּלִי וַיַּעֲלוּ לְקָרְאֵתָם.

שופטים, פרק ו', פסוקים לד-לה

גדעון - פעילות

בפקודת האלוהים נדרש גדעון לצמצם את צבאו, על מנת להעצים את הנס. לאחר הקטנת הצבא נותרו עם גדעון שלוש מאות אנשים.

וַיְהִי מִסְפָּר הַמִּלְקִים בְּיָדָם אֶל פִּיהֶם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אִישׁ...
וַיַּחַץ אֶת שְׁלֹשׁ מֵאוֹת הָאִישׁ שְׁלֹשָׁה רָאשִׁים... וַיִּתְּקֵם
שְׁלֹשֶׁת הָרָאשִׁים בַּשּׁוֹפָרוֹת וַיִּשְׁבְּרוּ הַכִּדִּים וַיַּחֲזִיקוּ בְּיָד
שְׁמֹאלָם בַּלְפָּדִים וּבְיָד יְמִינָם הַשּׁוֹפָרוֹת לְתִקּוֹעַ, וַיִּקְרְאוּ
חֶרֶב לַיהוָה וּלְגִדְעוֹן.

שופטים, פרק ז', פסוקים ו-כ

גדעון - האויב

מתקפת הפתע שיזם גדעון בראש שלוש מאות אנשיו
נחלה הצלחה יוצאת מן הכלל. צבא המדיינים שהוכה
בהלם נס על נפשו, ונרדף על ידי בני ישראל עד אשר
הושמד לחלוטין ומנהיגיו נלכדו ונהרגו.

וַיֵּשֶׁם יְהוָה אֶת חֶרֶב אִישׁ בְּרֵעֵהוּ וּבְכָל הַמַּחֲנֶה וַיָּנֹס
הַמַּחֲנֶה... וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרֵי מִדְיָן... וַיִּלְכְּדוּ שְׁנֵי שָׂרֵי מִדְיָן

שופטים, פרק ז, פסוקים כב-כה

דבורה - דמותה

דבורה הנביאה היא האישה היחידה המוצגת כמנהיגה של עם ישראל בתקופת השופטים. היא פעלה בהר אפרים בתקופת שלטונו של יבין מלך כנען ושר צבאו, סיסרא.

וַדְּבוֹרָה אִשָּׁה נְבִיאָה... וְהָיָה יוֹשֶׁבֶת תַּחַת תְּמָר דְּבוֹרָה בֵּין הָרָמָה וּבֵין בֵּית אֵל בְּהָר אֶפְרַיִם, וַיַּעַל אֵלֶיהָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִמְשָׁפֶט.

שופטים, פרק ד, פסוקים ד-ה

דבורה - פעילות

בעקבות בקשת העם פנתה דבורה אל ברק בן אבינועם על מנת שילחם בצבאו של סיסרא ויסיר את עול השלטון הזר מעל בני ישראל. ברק נענה לקריאתה ושני הצבאות היריבים נערכו לקרב בעמק יזרעאל, למרגלות הר תבור.

וַיִּגְדּוּ לְסִיסְרָא כִּי עָלָה בָּרַק בֶּן אֲבִינֵעָם הַר תְּבוֹר. וַיִּזְעַק
סִיסְרָא אֶת כָּל רֶכְבּוֹ תְּנִשֶׁע מְאוֹת רֶכֶב בָּרָזַל וְאֶת כָּל הָעָם
אֲשֶׁר אִתּוֹ מִחֶרֶשֶׁת הַגּוֹיִם אֶל נַחַל קִישּׁוֹן.

שופטים, פרק ד, פסוקים יב-יג

דבורה - האויב

בקרוב בין שני הצבאות ניצחו בני ישראל את צבאו של סיסרא, השמידו אותו, ואילצו את סיסרא המנהיג לברוח על נפשו. הוא ביקש מקלט באוהלו של שבט הקיני, שם הרגה אותו יעל אשת חבר הקיני.

בעקבות הניצחון בקרב נשאה דבורה את קולה בשיר שבח לאלוהי ישראל וללוחמים שתרמו את חלקם לתשועת עם ישראל.

וַיְהִים יְהוָה אֶת סִיסְרָא וְאֶת כָּל הָרֶכֶב וְאֶת כָּל הַמַּחֲנֶה לְפִי חֶרֶב לְפָנַי בָּרֶק... וַבָּרֶק רָדַף אַחֲרֵי הָרֶכֶב וְאַחֲרֵי הַמַּחֲנֶה... וַיִּפֹּל כָּל מַחֲנֶה סִיסְרָא לְפִי חֶרֶב לֹא נִשְׁאַר עַד אֶחָד.

שופטים, פרק ד, פסוקים טו-טז

יפתח - דמותו

יפתח היה בן לא חוקי לאביו, אשר גורש מביתו על ידי אחיו. בעת צרה, כאשר תקפו בני עמון את יושבי הגלעד, נאלצו מנהיגי העם לבקש ממנו שינהיג אותם בשעתם הקשה וילחם בראשם עם בני עמון.

וַיִּפְתַּח הַגִּלְעָדִי הַזֶּה גִּבּוֹר חֵיל... וַיָּשָׁב בְּאָרֶץ טוֹב...
וַיֹּאמְרוּ זִקְנֵי גִלְעָד אֶל יַפְתָּח... וְהִלַּכְתָּ עִמָּנוּ וְנִלְחַמְתָּ
בְּבָנֵי עַמּוֹן וְהָיִיתָ לָּנוּ לְרֹאשׁ לְכָל יוֹשְׁבֵי גִלְעָד.

שופטים, פרק יא, פסוקים א-ח

יפתח - פעילות

בדרכו להילחם בבני עמון נדר יפתח נדר ולפיו אם ינצח יקריב את האדם הראשון שיצא לקראתו כשיחזור. בעקבות הנדר הפזיז והנורא נאלץ יפתח להרוג את בנו היחידה.

וַיָּבֹא יַפְתָּח... וְהָיָה בְּתוֹ יֵצֵאת לְקִרְאתוֹ... וַיִּקְרַע אֶת בְּגָדָיו... וַיִּשְׁלַח אוֹתָהּ שְׁנֵי חֲדָשִׁים וַתֵּלֶךְ הִיא וְרַעוּתֶיהָ וַתִּבְכְּ עַל בְּתוּלֶיהָ עַל הַהָרִים.

שופטים, פרק יא, פסוקים לד-לח

יפתח - האויב

יפתח ניסה לנהל משא ומתן עם בני עמון ולהגיע לפתרון של הסכסוך בדרכי שלום, אולם ללא הועיל. מלך בני עמון סירב לקבל את המסר ששלח אליו יפתח והתעקש על דרישתו שבני ישראל יעזבו את השטח שהוא דרש לעצמו. ליפתח לא נותרה אפשרות אחרת אלא להילחם.

וַיַּעֲבֹר יַפְתָּח אֶל בְּנֵי עַמּוֹן לְהִלָּחֵם בָּם, וַיִּתְּנֵם יְהוָה בְּיָדוֹ.
וַיָּכֻם מַעְרוֹעֵר וְעַד בְּאֶךָּ מִנִּית עֶשְׂרִים עִיר וְעַד אֲבֵל
כָּרְמִים מְכָה גְדוֹלָה מְאֹד, וַיִּכְנְעוּ בְּנֵי עַמּוֹן מִפְּנֵי בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל.
שופטים, פרק יא, פסוקים לב-לג

מועדים לשמחה תשל"ו

הבולים הונפקו לציבור ב-5 באוגוסט 1975.

